ΠΕΡΙΕΡΓΕΣ ΜΕΛΕΤΕΣ

Ο ΣΤΑΥΡΟΣ

Ὅλοι οἱ Χριστιανοὶ πιστεύουν ὅτι ὁ Σταυρός, ἔγινε σύμβολο θρησκευτικό, ἀπὸ τὴν ἐποχὴ ποὺ ἐξέπνευσεν ὁ Σωτὴρ ἀπάνω σ' αὐτόν.

Οἱ ἀρχαιολόγοι ὅμως ἰσχυρίζονται ὅτι τὸ σχῆμα τοῦ Σταυροῦ, τὸ πῆρε ὁ Χριστιανισμὸς ἀπὸ προγενέστερα θρησκεύματα καὶ γιὰ νὰ τὸ ἀποδείξουν ἀναφέρουν τὰ ἑξῆς:

Ὁ συγγραφεὺς Σωζόμενος, ἀφηγούμενος τὴν κατὰ διαταγὴ τοῦ Πατριάρχου Θεοφίλου. καταστροφὴ τῶν ναῶν τοῦ Αἰγυπτίου Σεράπαδος στὴν Ἀλεξάνδρεια (379—395 μ. Χ.), ἀναφέρει ὅτι βρῆκαν ἀπάνω στὶς πέτρες χαραγμένα σημεῖα, ποὺ εἶχανε τὸ σχῆμα τοῦ Σταυροῦ, ὁ ὁποῖος, κατὰ τοὺς Αἰγυπτίους, ἐσήμαινε τὴν μέλλουσαν ζωήν.

Ἐξ ἄλλου ὁ ἀρχαιολόγος Ἔβανς, καθὼς ἀνέσκαπτε τὰ ἀνάκτορα τοῦ Μίνωος στὴν Κνωσσὸ τῆς Κρήτης, βρῆκε ἕνα θυσιαστήριο, στὸ μέσον τοῦ ὁποίου ὑπῆρχε ἕνας Σταυρός, ἀπὸ χρωματιστὸ μάρμαρο, ὕψους τριάντα ἑκατοστομέτρων.

Σὲ ἄλλα μέρη πάλιν τῶν ἀνακτόρων βρῆκε καὶ ἄλλους Σταυρούς, καθὼς κι' ἕναν δακτυλιόλιθο, ἀπάνω στὸν ὁποῖο ὁ Σταυρὸς παριστάνεται ὡς σύμβολο τοῦ Διός, πλησίον τῆς Αἰγὸς τῆς Ἀμαλθείας.

Ὁ Ἔβανς στὶς ἴδιες ἀνασκαφὲς βρῆκε κι' ἄλλο χριστιανικὸ σύμβολο, τὴν περιστερὰ τοῦ Ἁγίου Πνεύματος, τὴν ὁποία βρίσκει κανεὶς στὶς Κρητικὲς εἰκόνες, ἀπὸ τὶς ὁποῖες τὴν ἐπήρανε οἱ Σύροι καὶ οἱ Ἰουδαῖοι.

Στὸ Αἰγυπτιακὸ ἱμῆμα τοῦ Μουσείου τοῦ Λούβρου, ὑπάρχει ἕνα χάλκινο ἄγαλμα, τὸ ὁποῖο παριστᾶ τὸν Θεὸ Σέραπιν, ὁ ὁποῖος φέρει ἀπάνω στὸ κεφάλι του ἕνα μεγάλο Σταυρό.

Δίπλα του βρίσκεται ἕνα γεράκι, ἀπάνω στὸ ὁποῖο εἶνε ἕνας ἄλλος Σταυρός.

Τὸ γεράκι παριστάνει τὸν υἱὸ τοῦ Σεράπιδος Ὧρον, ἡ δὲ ἔννοια τοῦ Σταυροῦ εἶνε καὶ ὁ συμβολισμὸς τῆς «μελλούσης ζωῆς».

Καὶ στὶς ἀνασκαφὲς τῶν Μυκηνῶν καὶ τῆς Τροίας βρέθηκαν Σταυροὶ μέσα στοὺς τάφους, ὅπως καὶ σὲ διάφορα εἰδωλολατρικὰ θρησκευτικὰ μνημεῖα τῆς Μικρᾶς Ἀσίας, τῆς Ἑλλάδος, τῆς Κύπρου, τῆς Ρόδου κ.λ.π.

Στὶς χῶρες τῆς Ἄπω Ἀνατολῆς, ὁ Σταυρὸς ἦταν σύμβολο τοῦ Βουδισμοῦ καὶ συχνὰ ἁπανταται ἀπάνω στὰ στήθη τῶν ὁμοιωμάτων τοῦ Βούδα.

Ὁ Σταυρὸς ἐξέφραζε στὰ ἀρχαῖα θρησκεύματα τὴν ἰδέα τῆς ἀναγεννήσεως.

Τὸ ὅτι τέλος τὸ σύμβολο τοῦ Σταυροῦ, τὸ δανείσθηκε ὁ Χριστιανισμὸς ἀπὸ προγενέστερα θρησκεύματα, δὲν πρέπει νὰ ἐκπλήξῃ τοὺς Χριστιανούς, γιατὶ τὰ σύμβολα τῶν εἰδωλολατρῶν ἦσαν τότε πολὺ σεβαστὰ ἀπὸ τὸ κοινόν.

Αὐτὰ λένε οἱ ἀρχαιολόγοι.

Μπορεῖτε καὶ νὰ μὴν τοὺς πιστέψετε.

ΞΕΝΟΙ ΣΥΓΓΡΑΦΕΙΣ

Ὁ Γάλλος μυθιστοριογράφος Ἰούλιος Λεμαὶτρ

ΛΑΟΓΡΑΦΙΚΑ ΠΕΡΙΕΡΓΑ

ΕΛΛΗΝΙΚΑ ΗΘΗ ΚΑΙ ΕΘΙΜΑ

Τί πιστεύουν στὴν Κύθνο. Τὰ νυφικὰ φορέματα. Ἡ μέρες τῆς βδομάδας καὶ ἡ σημασία τους. Ἡ κακὲς καὶ ἡ καλὲς ἡμέρες γιὰ τὶς γεωργικὲς ἐργασίες. Ἡ ἑτοιμόγεννες καὶ ἡ λεχῶνες. Ἡ Μοῖρες. Τὰ ἐννημέρα καὶ τὰ σαραντάημερα κ.τ.λ. κ.τ.λ.

— Στὴν Κύθνο θεωροῦν ἀποφράδες ἡμέρες ἐκτὸς τῆς Τρίτης, τὴν Παρασκευή, ὁπότε οἱ κάτοικοι ἀποφεύγουν τὸ κλάδεμμα τῶν ἀμπελιῶν καὶ τὸ πάτημα τῶν σταφυλιῶν, καθὼς καὶ τὸ Σάββατο, κατὰ τὸ ὁποῖο δὲν ράβουν νυφικὰ φορέματα, γιὰ νὰ μὴ γίνουν σάβανα τοῦ ζεύγους.

— Γιὰ τὶς ἡμέρες τῆς ἑβδομάδος κατὰ σειρὰν οἱ Κύθνιοι ἔχουν τοὺς ἑξῆς χαρακτηρισμούς:

«Τὴ Δευτέρα γεννήθηκε ὁ σοφός, τὴν Τρίτη ὁ ἀντρειωμένος, τὴν Τετάρτη ὁ καλόμοιρος, τὴν Πέφτη ὁ καλογραμμένος, τὴν Παρασκευὴ ὁ κακόμοιρος καὶ τὸ Σάββατο ὁ πικραμένος».

— Ὁ πιὸ ἀκατάλληλος μῆνας γιὰ γάμο θεωρεῖται καὶ στὴν Κύθνο ὁ Μάης, γιατὶ ὅποιοι παντρεύονται τὸν μῆνα αὐτὸ «μαγεύονται καὶ μαραίνονται».

— Κακὲς ἡμέρες γιὰ τὶς γεωργικὲς ἐργασίες θεωροῦνται στὴν Κύθνο αἱ πρὸ τῆς πανσελήνου, τὸ «κακόφεγγο», ὅπως λέγουν ἐκεῖ, καλὲς δὲ αἱ μετὰ τὴν πανσέληνον, τὸ «καλόφεγγο». Ἡ καλύτερη ἀπὸ τὶς ἡμέρες τοῦ «καλόφεγγου» θεωρεῖται ἡ τελευταία Πέμπτη, τὸ «Ἀπόπεφτο», κατὰ τὸ ὁποῖο ἐκτὸς τῶν ἄλλων γιατρεύεται καὶ ἡ χρυσή. Κατὰ τὶς πρῶτες πέντε μέρες τοῦ Αὐγούστου, ἡ ὁποῖες ὀνομάζονται «δρίμες», ἀπαγορεύεται τὸ πλύσιμο ρούχων καὶ τὸ κολύμπι, γιατί ὁ ἥλιος ψήνει καὶ ὑπάρχει φόβος νὰ «λαμπαδιάσῃ» τὰ ροῦχα καὶ νὰ «κάψῃ» τοὺς κολυμβητάς.

— Ἡ γυναῖκες στὴν Κύθνο ὅταν εἶνε σ' ἐνδιαφέρουσα κατάστασι προσπαθοῦν νὰ κρύψουν ἀπ' τοὺς ἄλλους τὴν κατάστασί τους αὐτή, γιατὶ φοβοῦνται μήπως γεννηθῆ ἄσχημο τὸ παιδί τους.

— Ἐπίσης κατὰ τὴν ἑορτὴ τοῦ ἁγίου Συμεὼν ἡ ἑτοιμόγεννες μένοιν ἀργὲς καὶ δὲν πιάνουν στὰ χέρια τους οὔτε τηγάνι οὔτε τέντζερη γιὰ νὰ μὴ «σημειωθῆ» τὸ παιδί τους. Ἂν τυχὸν δὲ ξεχάσουν καὶ πιάσουν κανένα ἀπ' αὐτὰ τὰ σκεύη, πρέπει νὰ φέρουν γρήγορα τὸ διάχυλό τους στὸ πόδι τους, γιὰ νὰ κολλήσῃ ἐκεῖ τοὐλάχιστον ἡ κακοσημαδιὰ τοῦ βρέφους.

— Ἐκτὸς αὐτοῦ τὸ Σάββατο ποὺ ξεφουρνίζουν τὰ ψωμιὰ προσέχουν νὰ μὴ μουτζουρωθοῦν πουθενά, γιατὶ τότε τὸ παιδὶ ποὺ θὰ γεννήσοιν θὰ γίνῃ κατάμαυρο.

— Κατὰ τὶς πρῶτες ἡμέρες τοῦ τοκετοῦ δὲν ἐπιτρέπεται νὰ εἰπωθοῦν ἄσχημα λόγια μπροστὰ στὴ λεχῶνα, γιατὶ αὐτὸ ἔχει κακὴ ἐπίδρασι ἐπὰ τοῦ βρέφους. Ἐπίσης ἀπαγορεύεται νὰ μπῆ κανεὶς στὸν κοιτῶνα τῆς λεχώνας μετὰ τὴ δύσι τοῦ ἡλίου. Ἐπίσης τὰ ἁπλωμένα γιὰ στέγνωμα ροῦχα, πρὶν χρησιμοποιηθοῦν ἀπὸ τὴ μητέρα ἢ τὸ νεογέννητο πρέπει νὰ λιβανιστοῦν.

— Τὶς τρεῖς πρῶτες νύχτες μετὰ τὸν τοκετὸ οἱ συγγενεῖς τῆς λεχώνας βάζουν κάτω ἀπ' τὸ προσκέφαλό της διάφορα χρυσαφικὰ καὶ ἀσημικά. ἀφήνοιν δὲ καὶ μερικὰ γλυκίσματα, γιὰ νὰ καλοπιάσοιν μ' αὐτὰ τὶς Μοῖρες ποὺ θἀρθοῦνε νὰ «μοιράνουν» τὸ παιδί.

— Ὅταν περάσουν τρεῖς μέρες ὕστερα ἀπ' τὴ γέννα, ἡ λεχῶνα κατεβαίνει ἀπ' τὸ κρεββάτι της, κοὶ πατάει ἀπάνω σ' ἕνα σιδερένιο ἀντικείμενο, γιὰ νὰ «σιδερωθῆ». Τότε οἱ παριστάμενοι τῆς εὔχονται νὰ γίνῃ «σιδερένια».

— Κατὰ τὶς ὀχτὼ πρῶτες μέρες μετὰ τὸν τοκετό, ἡ παλαιότερες γυναῖκες ἐξακολουθοῦσαν νὰ μένοιν διαρκῶς στὸ κρεββάτι καὶ μόνο τὴν ἐννάτη σηκώνονταν. Καὶ τοῦτο γιατὶ πιστευόταν ὅτι ἡ λεχῶνα στὶς ἐννιὰ «ξαναγίνεται νειά», δηλαδὴ ἀποκτᾶ τὴν προτέρα δροσερότητα καὶ ὑγεία της.

— Ὅταν περάσουν σαράντα μέρες, μετὰ τὸν τοκετό, οἱ συγγενεῖς τῆς λεχώνας τῆς εὔχονται «καλὰ σαράντα» καὶ «καλορρίζικα». Ἡ λεχῶνα στὸ διάστημα αὐτὸ δὲν ἐπιτρέπεται νὰ μπῆ σὲ ξένο σπίτι, ἂν δὲν πατήσῃ τὸ πόδι της ἀπάνω στὸ κλειδὶ τοῦ σπιτιοῦ. Ἐπίσης οἱ οἰκεῖοι της κατὰ τὶς πρῶτες ἡμέρες φροντίζουν νὰ σκεπάζουν μὲ ὑφάσματα τοὺς καθρέφτες τοῦ σπιτιοῦ, γιὰ νὰ μὴν ἔχῃ ποὺ νὰ καθρεφτιστῆ ἡ λεχῶνα καὶ λυπηθῆ βλέποντας χαλασμένη τὴν ὄψι της.

— Ἐν γένει κατὰ τὸ διάστημα τῆς ἐγκυμοσύνης καὶ τῆς λεχωνιᾶς λαμβάνονται ἀρκετὲς προφυλάξεις στὴν Κύθνο γιὰ νὰ μὴν πάθῃ τὸ παιδὶ ἀπὸ «βασκανία» κι' ἀπὸ «ἀγερικά».

Η ΓΥΝΑΙΚΕΣ

Ἡ τελειότερες καὶ καλύτερες γυναῖκες βρίσκονται... στὸ νεκροταφεῖο.

Μόνον ἡ γυναῖκες καὶ οἱ ἠλίθιοι δὲν συγχωροῦν.

Ἐπιδοκιμάζω τὴ σκέψη σου ἐντελῶς, καὶ σοῦ ἐξομολογοῦμαι ὅτι καὶ 'γώ...

— Ὦ ! ὦ ! καὶ μοῦ τὸκρυβες ! Σκέπτεσαι καὶ σὺ λοιπὸν νὰ παντρευτῆς ; Ἐν πάσῃ περιττώσει εἶμαι ἐνθουσιασμένος ποὺ ἐπιδοκιμάζεις τὸ σχέδιό μου καὶ θὰ ἐνθουσιασθῆς ἀκόμη περισσότερο, ὅταν σοῦ πῶ ποιὰ διάλεξα νὰ πάρω γυναίκα μου.

— Λέγε !

— Ἔ, λοιπόν, φίλε μου, γιὰ νὰ μὴ βάλω σὲ σκοτοῦρες τὸ μυαλό σου, σπεύδω ἀμέσως νὰ σοῦ πῶ, ὅτι ἡ γυναῖκα ποὺ ἀγαπῶ καὶ θέλω νὰ τὴν παντρεφτῶ εἶνε ἡ δὶς Ἰωάννα Δωρανσόν !

Ἦταν τόση ἡ συγκίνησις ποὺ ἔννοιωσε ὁ Πέτρος, καθὼς ἄκουσε τὰ λόγια αὐτά, ὥστε γιὰ νὰ μὴ πέσῃ κάτω, στηρίχτηκε σ' ἕνα ἔπιπλο.

Ὡστόσο, δείχνοντας τὴν μεγαλείτερη δυνατὴ ψυχραιμία, ρώτησε ὕστερα ἀπὸ λίγης στιγμῆς σιωπή, τὸν ἀδελφό του:

— Λὲς ὅτι τὴν ἀγαπᾶς, Παῦλο. Μὰ ἐκείνη σὲ ἀγαπᾶ ;

Ὁ Παῦλος τότε χαμογέλασε χωρὶς αὐταρέσκεια καὶ τοῦ ἀπάντησε :

— Ἔτσι μοῦ φαίνεται.

Ὁ Πέτρος εἶχε ξαναγίνει ἐντελῶς κύριος τοῦ ἑαυτοῦ του.

— Ἔ ! λοιπὸν παντρέψου την τότε, Παῦλο, τοῦ εἶπε. Εἶνε μιὰ χαριτωμένη νέα, τὴν ὁποία ἀπὸ καιρὸ τὴν ἐκτιμῶ καὶ ἡ ὁποία σοῦ ἀξίζει... Ἀπόψε κιόλας, ἂν θέλῃς, μπορῶ νὰ μιλήσω τοῦ πατέρα της.

Καὶ πράγματι τὸ ἴδιο ἐκεῖνο βράδυ, ὁ Πέτρος ζήτησε γιὰ τὸν ἀδελφό του τὴν Ἰωάννα Δωρανσόν, ἡ ὁποία ἔδωκε τὴν συγκατάθεσή της μὲ τὴν πιὸ μεγάλη χαρά. Συγκινημένος τότε ὁ Παῦλος ἔτρεξε κοντά της καὶ τῆς φίλησε τὸ χέρι.

* * *

Ὅταν γύρισε στὸ σπίτι του ὁ Πέτρος, κύτταξε πολλὴν ὥρα μιὰ μεγάλη φωτογραφία τοῦ πατέρα του ποὺ εἶχε στὸ δωμάτιό του καὶ μὲ τὴν ὁποία συνομιλοῦσε συχνά:

— Ἔ ! λοιπόν, πατέρα, ἔκανα ἢ δὲν ἔκανα τὸ θέλημά σου ; Φρόντισα ἢ ὄχι σὰν πατέρας γιὰ τὸν Παῦλο ; Τώρα μπορεῖ νἀναι ἥσυχη ἡ ψυχή σου. Ἐξησφάλισα τὴν εὐτυχία του.